

Seat
No.**B.A. (Part - I) (Semester - I) Examination, November - 2019****ECONOMICS (Optional) (Paper - I) (Old)****Indian Economy****Sub. Code : 58463****Day and Date : Thursday, 14 - 11 - 2019****Total Marks : 50****Time : 12.00 Noon to 02.00 p.m.**

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences by choosing correct alternative. [10]

- a) Co-existence of private and public sector is the feature of _____ Economy.
- i) Mixed
 - ii) Socialist
 - iii) Capitalist
 - iv) None of these
- b) _____ factor are included in inclusive growth concept.
- i) Education
 - ii) Health
 - iii) Environmental Balance
 - iv) All of the above
- c) India is the _____ largest country in the world population.
- i) First
 - ii) Second
 - iii) Third
 - iv) Fourth
- d) In India _____ state is having higher population of female than Male.
- i) Bihar
 - ii) Kerala
 - iii) Maharashtra
 - iv) None of these
- e) _____ empowerment is the important criterion of Inclusive growth.
- i) Children's
 - ii) Women's
 - iii) Men's
 - iv) None of these
- f) According to _____ lack of effective demand is the main causes of Unemployment.
- i) Keynes
 - ii) Smith
 - iii) Mark's
 - iv) Sen

P.T.O.

- g) In the year 2011 the literacy ratio in India was _____ percent.
i) 60 ii) 74.4
iii) 65 iv) 50
- h) Rashtriya Gramin Rojagar Yojana started in the year _____
i) 1980 ii) 1880
iii) 1982 iv) 1972
- i) M. Narasimham committee was appointed in the year 1991 for _____ sector reforms.
i) Service ii) Financial
iii) Agriculture iv) Industrial
- j) _____ is the compulsory payment given by the People of the Government.
i) Loan ii) Tax
iii) Saving iv) Donation

Q2) Answer the following question in detail.

[20]

- a) Explain the feature of Indian Economy as a developing Economy.

OR

Explain the Nature of Economics reforms in India.

- b) State the causes of fast growth of Population in India.

OR

Explain the causes of poverty in India.

Q3) Write short notes (any four) :

- a) Criterion of inclusive growth
b) Sex-ratio in India
c) Causes of unemployment
d) Causes of Inequality
e) Causes of Regional Imbalance
f) Major External sector reforms

[20]

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[10]

- अ) खाजगी आणि सार्वजनिक क्षेत्राचे अस्तित्व हे अर्थव्यवस्थेचे वैशिष्ट्ये होय.
- i) मिश्र ii) साम्यवादी
iii) भांडवलवादी iv) यापैकी नाही
- ब) सर्व समावेशक वृद्धी संकल्पनेत घटकांचा समावेश होतो.
- i) शिक्षक ii) आरोग्य
iii) पर्यावरणीय समतोल iv) वरील सर्व
- क) जागतीक लोकसंख्येत भारताचा क्रमांक आहे.
- i) पहिला ii) दुसरा
iii) तिसरा iv) चौथा
- ड) भारतातील राज्यांत पुरुषापेक्षा स्त्रियांचे प्रमाण अधिक आहे.
- i) बिहार ii) केरळ
iii) महाराष्ट्र iv) यापैकी नाही
- इ) सबलीकरण करणे हा समावेशक वृद्धीचा महत्वाचा निकष आहे.
- i) बालकांचे ii) स्त्रियांचे
iii) वृद्धांचे iv) यापैकी नाही
- फ) मते प्रभावी मागणीचा अभाव हे बेरोजगारीचे प्रमुख कारण होय.
- i) केन्स ii) स्मिथ
iii) मार्क्स iv) सेन
- य) सन 2011 साठी भारतातील साक्षरतेचे प्रमाण टक्के होते.
- i) 60 % ii) 74.4 %
iii) 65 % iv) 50 %

- र) राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार योजनेची सुरुवात मध्ये झाली.
 i) 1980 ii) 1880
 iii) 1982 iv) 1972
- ल) क्षेत्रातील सुधारणासाठी सन 1991 साली एम्. नरसिंहम समिती स्थापन केली होती.
 i) सेवा ii) वित्तीय
 iii) शेती iv) औद्योगिक
- व) लोकांनी सरकारला दिलेली सक्तीची वर्गणी म्हणजे होय.
 i) कर्ज ii) कर
 iii) बचत iv) देणगी

प्र.2) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

[20]

अ) विकसनशिल अर्थव्यवस्था म्हणून भारतीय अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

किंवा

भारतातील आर्थिक सुधारणांचे स्वरूप स्पष्ट करा.

ब) भारतातील जलदगतीने वाढणाऱ्या लोकसंख्येची कारणे कोणती?

किंवा

भारतातील दारिद्र्यांची कारणे सांगा.

प्र.3) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) समावेशक वृद्धीचे निकष
 ब) भारतातील स्त्री-पुरुष प्रमाण
 क) बेरोजगारीची कारणे
 ड) आर्थिक विषमतेची कारणे
 इ) विभागीय असंतुलनाची कारणे
 फ) मुख्य बाह्य क्षेत्र सुधारणा